

Datum
2022-01-12

Ert referensnummer
Fi2021/04054

Vår referens
ALMDWG

Finansdepartementet
Skatte- och Tullavdelningen, Enheten
för inkomstskatt och socialavgifter
Stina Pettersson

Fi2021/04054

Remiss av promemorian Tillfälligt slopad karenstid för stöd vid korttidsarbete

Almega vill med anledning av rubricerad remiss lämna följande synpunkter på förslaget om Tillfälligt slopad karenstid för stöd vid korttidsarbete.

Almega ställer sig positiva till att stödet vid korttidsarbete kommer att kunna ges till företag som erhållit stöd under 2020 genom att den så kallade karenstiden slopas. Detta är angeläget när nu smittspridningen ökar och statliga restriktioner införs med syfte att motverka smittspridning. Dessa restriktioner påverkar enskilda företags möjlighet att bedriva verksamhet. När företag drabbas av statliga restriktioner är det en rimlig princip att staten ersätter företagen ekonomiskt.

Sammanfattningsvis vill Almega påpeka att många av de argument som användes för att motivera de tillfälliga bestämmelser som införts gällande korttidsarbete under pandemin fortfarande är giltiga. Genom att inte ge lättnader i de undantag för rätt till stöd som finns i korttidslagen utestängs många arbetsgivare från möjligheten att söka stöd. Företag som påverkas negativt av att föreslagna regler återfinns bland annat inom vård, inklusive, och omsorg. Lagstiftaren har tidigare bedömt att företag inom dessa branscher ska kunna söka stöd vid korttidsarbete. Det anges i promemorian inte någon motivering till varför arbetsgivare inom dessa branscher inte längre bedöms ha ett sådant behov.

Almega menar att de regler som gällt från och med 16 mars 2020 till och med den 30 september 2021 i förhållande till stöd vid korttidsarbete bör fortsätta gälla under återstående tid av pandemin. Regelverket och lagstiftningen har utvecklats i takt med att problem har uppdagats. Dessa problem har i huvudsak inte varit specifika för pandemin utan varit konsekvenser av brister i gällande lagstiftning. Dessa brister har åtgärdats genom tillfällig lagstiftning och dessa åtgärder går förlorade i det fall att de inte återinförs. Regeringen har vidare tillsatt en utredning för att utvärdera stödet vid korttidsarbete. Innan utredningen lämnat sitt betänkande bör inte större förändringar, som att inte förlänga regelverket som gällde tidigare under pandemin, genomföras.

Stödet vid korttidspermittering är retroaktivt vilket innebär att arbetsgivaren bär en stor ekonomisk risk för det fall att en ansökan om stöd avslås. För att minska denna risk är det av stor vikt att det är tydligt i lagen och dess förarbeten vad som gäller avseende vilka arbetsgivare och arbetstagare som är berättigad till stöd och under vilka förutsättningar.

Vidare finns det anledning att framföra att perioden för vilken stöd vid korttidsarbete kan erhållas redan nu bör förlängas. Två månader är från början en alltför kort tidshorisont för att skapa den långsiktiga trygghet som krävs. Vi ser dessutom att spridningen av covid-19 ökar till nya toppnivåer i Sverige och i våra grannländer. Det finns sålunda starka skäl att tro att vi kommer tvingas leva med restriktioner längre än till sista januari. Därför bör regeringen redan nu ta höjd för korttidsarbete under våren. Som en konsekvens bör då även begränsningsregeln i 7 b § (2013:948) ändras för att möjliggöra ytterligare stödperioder.

Lagens syfte är att undvika att arbetsgivare inte säger upp personal i företag som i grunden är konkurrenskraftiga. För att arbetsgivare ska välja att tillämpa lagen om stöd vid korttidspermittering krävs att lagen och regelverket som helhet bedöms som tillräckligt förutsebart och att stödnivåerna är tillräckliga. Osäkerhet vid tillämpning kring vilka krav som ställs samt de lägre ersättningsnivåerna, för såväl statens bidrag som permitteringsgraden, gör sammantaget det föreslagna stödet för december och januari mindre attraktivt än tidigare stöd vid korttidsarbete. Detta riskerar att medföra att den föreslagna lagen inte leder till önskad effekt när det kommer till att undvika uppsägningar och omreglering av arbetstid.

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

7 a §

"För stödperioder som inleds under december 2021 ska en ansökan om förlängning ha kommit in till Skatteverket senast den 30 april 2022."

Kommentar: Lagen träder i kraft den 1 april vilket ger företagen 30 dagar på sig att genomföra ansökan och avstämning samt ansökan om eventuell förlängning. Till detta ska tilläggas att företagen kan vara bundna av kollektivavtalsförpliktelser i form av begränsningsregler och liknande som kräver nya avtal med de fackliga organisationerna. Detta sammantaget gör att tidsfristen från lagens ikraftträdande till sista dag att ansöka om förlängning är för kort.

19 §

"För stödperioder som inleds under perioden 1 december 2021– 31 januari 2022 ska arbetsgivaren göra en avstämning vid utgången av april 2022 och därefter senast var tredje månad."

Kommentar: Lagen träder i kraft den 1 april vilket ger företagen 30 dagar på sig att genomföra ansökan och avstämning samt ansökan om eventuell förlängning. Till detta ska tilläggas att företagen kan vara bundna av kollektivavtalsförpliktelser i form av begränsningsregler och liknande som kräver nya avtal med de fackliga organisationerna. Detta sammantaget gör att tidsfristen från lagens ikraftträdande till sista dag att inkomma med avstämning är för kort.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

18 §

"För en stödmånad under perioden 1 december 2021– 31 januari 2022 ska en ansökan om preliminärt stöd ha kommit in till Skatteverket senast den 30 april 2022. I annat fall får stöd inte lämnas för stödmånaden."

Kommentar: Lagen träder i kraft den 1 april vilket ger företagen 30 dagar på sig att genomföra ansökan och avstämning samt ansökan om eventuell förlängning. Till detta ska tilläggas att företagen kan vara bundna av kollektivavtalsförpliktelser i form av begränsningsregler och liknande som kräver nya avtal med de fackliga organisationerna. Detta sammantaget gör att tidsfristen från lagens ikraftträdande till sista dag att ansöka om stöd är för kort.

3 Bakgrund och gällande rätt

3.2 Förslag om byte av handläggande myndighet

"Stöd som lämnas av Skatteverket föreslås tillgodoföras arbetsgivaren genom kreditering på arbetsgivarens skattekonto. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 april 2022 och tillämpas första gången för ansökningar om godkännande som lämnas efter den 31 mars 2022."

Enligt prop. 2021/22:77 ska ett förfarande med kreditering till den sökandes skattekonto i normala fall inte påverkas av eventuella tidigare beviljade anstånd med betalning av skatt eller avgift. Då andra stödformer, för att göra det möjligt för företag att klara sig under pandemin, varit anstånd med skattebetalningar är det viktigt att korttidsstödet inte kvittas mot negativt saldo på skattekontot som har sin orsak i andra stödåtgärder med anledning av pandemin. Almega vill understryka vikten av att stöden ska komplettera varandra och inte kvittas mot varandra och att poängtera att det är av stor betydelse att Skatteverket har system för att hantera detta på plats när ansökan för stöd öppnar i april.

4 Möjlighet till stöd vid korttidsarbete för den som mottagit stöd under pandemin

"Övriga villkor måste dock fortfarande vara uppfyllda och en bedömning kommer att göras i varje enskilt fall. Det innebär krav på att de ekonomiska svårigheterna ska vara allvarliga och tillfälliga, ha orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll, inte rimligen hade kunnat förutses eller undvikas och att arbetsgivaren ska ha använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft. (sid 16)"

Med tanke på att stödet sker retroaktivt är det viktigt att förutsättningarna för stödet är glasklara. En arbetsgivare måste först vidta åtgärder (permittera personal) och först när permitteringen är genomförd är det möjligt att ansöka om stödet. Detta innebär att arbetsgivaren bär en stor risk om ansökan inte beviljas. Om ansökan inte beviljas står arbetsgivaren med personalkostnader samtidigt som arbetstagarna varit permitterade. Arbetsgivaren har i ett sådant läge också gått miste om andra möjligheter att minska kostnaderna genom uppsägningar eller omreglering av arbetstid, vilka inte kan genomföras retroaktivt.

Att stödet sker med retroaktivitet är kanske oundvikligt då handläggningen samtidigt flyttas från Tillväxtverket till Skatteverket. Men med den retroaktiva hanteringen ökar behovet av tydliga och förutsägbara kriterier gällande vilka företag som är berättigade till stöd. Med de erfarenheter vi hittills har av stödet vet vi att dessa kriterier inte varit helt enkla att administrera för ansvarig myndighet. Företag som ansökt om stöd i mars 2020 har i slutet av 2021 fått övervägande om återkrav med hänvisning till att de ej uppfyllt kraven rörande ekonomiska svårigheter.

Då stödet kommer att handläggas av en ny myndighet och då det sker enligt, till viss del, tidigare oprövad lagstiftning är det av största vikt att det är tydligt vilka kriterier som ställs upp för att kunna ta del av stödet. Det bör tydligt framgå av lag och förarbete att både långtidseffekter av pandemin, på grund av oro för smittspridning och restriktioner samt myndighetsrekommendationer, är sådana faktorer som medför att företag ska uppfylla kravet på ekonomiska svårigheter och vara berättigade till korttidsstöd. Otydligheter i vilka som uppnår kraven på oförutsedda ekonomiska svårigheter ökar den risk som företagen bär i och med retroaktiviteten i stödet. Sådan otydlighet gör stödet mindre attraktivt i förhållande till andra åtgärder och riskerar att leda till att företagen väljer att säga upp personal eller omreglera arbetstid istället för att permittera, vilket skulle motverka lagens syfte.

Vad gäller hanteringen av huruvida ett företag har ekonomiska svårigheter av sådan art att stöd kan beviljas, borde det räcka med att företaget kommit överens med den lokala fackföreningen för att konstatera att sådan situation föreligger. Det finns starka fackliga incitament att undvika ett överutnyttjande av korttidsstödet då stödet innebär en kostnad

för arbetstagaren. Skatteverket bör endast kunna överpröva parternas bedömning om att korttidsarbete är nödvändigt i de fall där det finns misstanke om bedrägeri.

”Att de ordinarie reglerna om stöd för korttidsarbete ska tillämpas innebär vidare bl.a. att staten står för en tredjedel av arbetsgivarens kostnad för arbetstidsminskningen och att den maximala arbetstidsförkortningen uppgår till 60 procent av ordinarie arbetstid. Den förstärkning av stödet som gällt under pandemin och som består i att staten har stått för tre fjärdedelar av den totala kostnaden och i att företagen kunnat minska arbetstiden för de anställda med upp till 80 procent gäller därmed inte under nya stödperioder. (sid 17)”

Det är olyckligt att regeringen väljer att föreslå en minskning permitteringsgraden från 80 procent till 60 procent. Även om vi ser en stark konjunktur i vissa branscher innebär det inte att effekterna från pandemin och restriktionerna är borta. Branscher som bygger på att människor träffas påverkas idag mycket negativt av både smittspridningen i sig och av de införda restriktionerna, Det rör sig om verksamheter inom vård, omsorg, resor, mässor och biografier för att nämna några. De företag som fortfarande drabbas hårt av restriktioner är inte i behov av mindre stöd på grund av det faktum att andra branscher kunnat återhämta sig. Därför är det rimligt att permitteringsgraden även i fortsättningen är 80 procent och statens andel även framgent är två tredjedelar.

”Inte heller gäller något av de tillfälliga undantag som gällt tidigare under pandemin. Dessa undantag har inneburit att arbetsgivare har haft möjlighet att få stöd för verksamhet som huvudsakligen är finansierad av allmänna medel och där det ankommer på det allmänna att tillhandahålla verksamheten, för arbetstagare under uppsägningstid samt för arbetstagare som är familjemedlemmar till arbetsgivaren (sid 17)”

De undantag som infördes under inledningen av pandemin tillkom av en anledning. Det finns inget som talar för att dessa anledningar inte längre skulle vara giltiga.

Vad gäller verksamheter som huvudsakligen är finansierade av allmänna medel vet vi att vissa drabbas hårt vid ökad smittspridning. Vid en ökad smittspridning ändras förutsättningarna då inbokade besök ställs in och inga nya besök bokas. Det rör sig om verksamheter såväl inom vården som omsorgen, till exempel företag som arbetar med rehabilitering, specialistvårdsmottagningar, utförare inom individ- och familjeomsorgen med flera. För att inte riskera att dylika verksamheter, oftast små, drabbas kan korttidsstöd komma att behövas. Regeringen bör därför avvakta med att återgå till ursprungsreglerna för att minimera risken att något företag hamnar i kläm.

Enligt promemorian kommer familjemedlemmar inte omfattas av stödet. Detta innebär att stödet blir än mindre funktionellt, om ens användbart, för små och familjeägda företag. Dessa företag har ofta drabbats hårt av pandemin och i branscher som påverkas av restriktionerna riskerar dessa företag att gå under i de fall att de inte kan ta del av de stödåtgärder som beslutas.

Stöd under uppsägningstid

Arbetstagare under uppsägningstid omfattas enligt promemorian inte av stödet. Detta gör det svårare för företag att omstrukturera verksamheten för att nå lönsamhet och kunna stå på egna ben. Det innebär dessutom en ökad ekonomisk kostnad för företag där en permitterad person säger upp sig för att byta arbetsgivare.

Sammanfattning

Regeringen har tillsatt en utredning med uppdrag att utvärdera hur korttidsstödet fungerat. Dessa undantag bör rimligen utvärderas i den utredningen och innan utredningen lämnat sitt betänkande bör regelverket inte ändras i dessa delar. Därför bör 2021 års regelverk om korttidsarbete förlängas istället för de förändringar som föreslås i promemorian

För Almega

Andreas Åström

.....

David Wästberg

.....

